

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ФСП
№ 6 від «27» січня 2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТАМИ
ФАКУЛЬТЕТУ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА
ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

КИЇВ 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації студентами факультету соціології і права (далі - факультету) права на вільний вибір навчальних дисциплін (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», проекту «Положення про порядок реалізації студентами КПІ ім. Ігоря Сікорського права на вільний вибір навчальних дисциплін» та інших нормативних документів КПІ ім. Ігоря Сікорського.

1.2. Положення регламентує порядок забезпечення студентам можливості вільного вибору освітніх компонентів (навчальних дисциплін) на факультеті та формалізує наступні процедури:

- формування Каталогів вибіркового навчальних дисциплін та доведення їх до студентів;

- здійснення вибору студентами навчальних дисциплін зі сформованого Каталогу;

- організації вивчення студентами обраних дисциплін (формування навчальних груп).

1.3. Обсяг вибіркового навчальних дисциплін становить не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня вищої освіти. Реальна можливість вибору дисциплін створює умови для досягнення здобувачем освіти наступних цілей:

- ознайомлення з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань та розширення чи поглиблення знань в рамках загальних компетентностей;

- поглиблення професійної підготовки в межах обраної спеціальності та освітньої програми, здобуття додаткових чи розширення існуючих результатів навчання;

- більш повне задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів для потреб суспільства та для розширення й поглиблення підготовки за обраною індивідуальною траєкторією навчання.

1.4. Студенти обирають дисципліни відповідно до навчальних планів, за якими вони навчаються.

1.5. В навчальному плані кожної освітньої програми зазначаються вибіркові дисципліни двох категорій: дисципліни із загальноуніверситетського Каталогу та вибіркові освітні компоненти з факультетського/ міжфакультетського/ міжкафедрального Каталогу).

1.6. Каталог вибіркового навчальних дисциплін є систематизованим анотованим переліком дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітньої програми для певного рівня вищої освіти. Зміст відповідних каталогів дисциплін у вигляді переліку вибіркового навчальних дисциплін є додатком до навчального плану і оприлюднюється на сайтах випускових кафедр.

1.7. Переліки вибіркового навчальних дисциплін повинні відповідати принципам альтернативності, змагальності та академічної відповідальності (не припустимо нав'язування певних вибіркового навчальних дисциплін в інтересах кафедр чи окремих стейкхолдерів).

1.8. Зміст вибіркового навчальних дисциплін повинен відповідати вимогам: актуальність, науковість, дослідницький характер, зв'язок з практикою, врахування науково-дослідницької діяльності викладачів.

1.9. Результати вибору студентом навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані наступного навчального року в розділі «Обрані дисципліни».

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. На факультеті соціології та права КПІ ім. Ігоря Сікорського визначено наступні загальні підходи до формування вибіркової частини навчальних планів всіх рівнів вищої освіти:

2.1.1. До загальноуніверситетського Каталогу (далі ЗУ-каталог) входять дисципліни вільного вибору, які беруть участь у формуванні soft skills: філософські, психологічні, правові й інші дисципліни та іноземна мова професійного спрямування.

2.1.2. Порядок вибору дисциплін із ЗУ-Каталогу, їх обсяг у кредитах ЄКТС, форма семестрової атестації, порядок формування груп визначається загальноуніверситетськими положеннями, зокрема «Положенням про порядок реалізації студентами КПІ ім. Ігоря Сікорського права на вільний вибір навчальних дисциплін».

2.1.3. До факультетського/ міжфакультетського / міжкафедрального каталогу (Ф-каталогу) входять дисципліни, які беруть участь у формуванні загальних (soft skills) або фахових компетентностей.

2.1.4. Дисципліни з Ф-каталогів мають обсяг від 3 до 5 кредитів ЄКТС та, за можливістю, уніфікуються (в межах одного чи кількох семестрів).

2.1.5. Формою семестрового контролю для дисциплін Ф-Каталогу є залік.

2.1.6. Вибіркові дисципліни вивчаються студентами з другого курсу для бакалаврів та другого семестру для магістрів та аспірантів.

2.1.7. Кількість вибірових дисциплін Ф-Каталогу, які вивчаються протягом семестру, визначається навчальними планами.

2.2. Формування Ф-Каталогу здійснюється наступним чином:

2.2.1. для розробки та / чи оновлення переліку вибірових дисциплін для формування Ф-Каталогів до **01 жовтня** поточного навчального року на факультеті створюється робоча група під керівництвом голови методичної комісії;

2.2.2. робоча група розглядає пропозиції щодо розробки (оновлення) переліку вибірових дисциплін, які надходять від стейкхолдерів, зокрема гарантів освітніх програм, завідувачів випускових кафедр, здобувачів вищої освіти, роботодавців тощо;

2.2.3. робоча група аналізує методичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення запропонованих викладачами випускаючих кафедр вибірових дисциплін щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі економіки, напрямку наукових досліджень, попит на відповідні компетентності на ринку праці тощо); кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, відгуки студентів щодо якості викладання); навчально-методичне забезпечення (програма та силабус дисципліни,

підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); інформаційно-дидактичне забезпечення (наявність презентацій, відео-матеріалів, демонстраційних матеріалів, тощо), матеріально-технічне забезпечення (наявність обладнання / програмного забезпечення для проведення лабораторних занять / комп'ютерних практикумів);

2.2.4. обрані робочою групою переліки дисциплін Ф-Каталогу затверджуються Вченою радою ФСП в *листопаді*;

2.2.5. відповідальні за сайти випускових кафедр у *грудні* розміщують на сайтах затвержені Ф-Каталоги вибіркового дисциплін для ознайомлення із ними здобувачів;

2.3. За зміст та реалізацію вибіркової дисципліни в освітньому процесі несуть відповідальність викладач та завідувач кафедри, за якою закріплено викладання відповідної дисципліни.

2.4. Викладачі, спільно з кураторами навчальних груп, у позанавчальний час проводять для студентів презентації вибіркового навчальних дисциплін до початку процесу вибору студентами дисциплін. Також, за потреби, надаються консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії.

3. ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ СТУДЕНТОМ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Процедура вибору дисциплін студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку весняного семестру. Обрані дисципліни вивчатимуться протягом наступного навчального року. Узагальнені результати використовуються для формування навчальних планів відповідних років підготовки.

3.2. Процедура вибору дисциплін студентами другого (магістерського) та третього (доктор філософії) рівнів вищої освіти дисциплін Ф-Каталогу здійснюється в кінці грудня першого року навчання. Узагальнені результати використовуються для формування навчальних планів відповідних років підготовки.

3.3. Вибір дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється наступним чином:

3.3.1. ознайомлення здобувачів із процедурою вибору та каталогами дисциплін вільного вибору. Відповідальні за реалізацію етапу – куратори академічних груп;

3.3.2. підготовка інструментарію для здійснення вільного вибору дисциплін студентами. Спосіб, у який реалізується вибір студентів (паперові анкети, голосування в електронній формі), визначається випусковими кафедрами та оприлюднюється на сайтах цих кафедр як додаток до цього положення. Відповідальний за реалізацію етапу – відповідальний за організацію вибору дисциплін на кафедрі;

3.3.3. здійснення студентами вибору дисциплін методом анкетування. Виконання етапу контролюється кураторами груп з метою забезпечення участі всіх студентів у процедурі вибору дисциплін;

3.3.4. опрацювання результатів вибору дисциплін та формування навчальних груп для вивчення кожної дисципліни.

3.4. Формування навчальних груп здійснюється за наступними принципами:

3.4.1. Нормативна чисельність студентів у групі, згідно з вимогами, встановленими Положенням про індивідуальний навчальний план студента КПІ ім. Ігоря Сікорського, складає:

- для бакалаврів: 20 осіб – для вибіркових дисциплін ЗУ каталогу; 10 осіб – для вибіркових дисциплін інших каталогів;
- для магістрів – 5 осіб.

3.4.2. За рішенням завідувача випускової та/або забезпечуючої кафедри допускається формування груп із меншою за нормативну чисельність студентів, зокрема у випадку, якщо така дисципліна забезпечує формування вузькоспеціалізованих, фахових для студентів даної освітньої програми компетентностей. Це рішення має ґрунтуватися на комплексному оцінюванні економічної доцільності формування такої групи, навантаженні забезпечуючої кафедри, реалізації права студентів на формування індивідуальної освітньої траєкторії, важливості дисципліни для формування професійних компетентностей здобувачів та загальної кількості студентів на певній освітній програмі.

3.4.3. У випадку формування групи із меншою за нормативну чисельність студентів, за рішенням завідувача кафедри допускається скорочення аудиторних годин за рахунок збільшення годин на самостійну роботу та індивідуальні консультації. Такі скорочення обраховується за встановленими в Університеті нормативами та відображається у навчальному плані /індивідуальному навчальному плані студента.

3.4.4. У разі, якщо неможливо сформувати окрему навчальну групу для вивчення певної вибіркової дисципліни, але така дисципліна викладається як обов'язкова на іншій освітній програмі, допускається приєднання студентів до цієї групи (лекційного потоку). Рішення про можливість такого приєднання приймається за наступних умов:

- програми дисциплін не мають суттєвих відмінностей за темами, результатами навчання та сформованими компетентностями, а також за обсягом запланованих аудиторних годин;
- кількість студентів в об'єднаній групі не перевищуватиме максимально допустиму;
- формування розкладу для студентів, що входять до об'єднаної групи (лекційного потоку), повинно виключати можливість накладання пар для студентів з різних академічних груп.
- студенти, які вибрали дану дисципліну, погоджуються із зміною розподілу запланованих аудиторних годин та годин на самостійну роботу, що обумовлено долученням до існуючої групи або потоку (у разі наявності таких змін).

3.4.5. У разі неможливості формування навчальних груп для вивчення дисципліни вільного вибору або у випадку незгоди студентів на долучення до групи/потoku, для якого вивчення певної дисципліни є обов'язковою, студентам надається можливість здійснити повторний вибір, причому формування груп здійснюється з урахуванням положень, викладених у пунктах 3.4.1. – 3.4.4 даного Положення.

3.5. Одна дисципліна не може двічі фігурувати в індивідуальному освітньому плані конкретного студента.

3.6. Якщо студент із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він має право звернутися в деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін (у разі формування такої групи).

3.7. Студенти, які не реалізували своє право вибору, записуються на вивчення дисциплін гарантом освітньої програми спільно із завідувачем випускаючої кафедри із міркувань забезпечення вивчення фахових дисциплін та оптимізації розподілу студентів у групах.

3.8. Фінальна інформація стосовно обраних студентами дисциплін:

- вноситься у навчальні плани відповідних років навчання;
- фіксується в індивідуальних планах студентів;
- подається до навчального відділу для складання розкладу занять.

3.9. Інформація щодо остаточного розподілу студентів за групами для вивчення дисциплін вільного вибору оприлюднюється в системі «Електронний кампус» (із зазначенням прізвищ студентів) та/або на сайті випускової кафедри (в узагальненому вигляді).

3.10. Документи, що підтверджують результати вільного вибору студентами вибіркових дисциплін зберігаються на кафедрі протягом усього періоду навчання студента на певній освітній програмі.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження Вченою радою факультету соціології і права.

4.2. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету КПІ ім. Ігоря Сікорського

Протокол № 6 від «24» 01 2020р.

Голова ВР А.А.Мельниченко